

AGRICULTURA

REVISTA AGRÍCOLA CATALANA

DIRECTOR: JOSEP M.ª VALLS

DIRECTOR DELS SERVEIS TÈCNICS D'AGRICULTURA DE LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

PROPIETARI AGRICULTOR

COL·LABORADORS

Srs. Professors dels Serveis Tècnics d'Agricultura de la Mancomunitat de Catalunya

Senyors Professors de l'Escola Superior d'Agricultura de Barcelona

Director i Professors de la Reial Escola d'Avicultura d'Arenys de Mar

Estacions Enològiques de Catalunya

Enginyers agrònoms i agrícoles i nombrosos propietaris agricultors

SECRETARI: JOSEP M.^a DE CUADRAS

SUMARI

Què es pensa fer en agricultura, per *Josep M.ª Valls*. — Escaldat dels ceps, per *Llorenç Badell*. — Com fan més ous les gallines? tancades o lliures?, per *Salvador Castelló*. — Els bous de treball, han de tirar pel cap o pel coll?, per *P. M. Rossell i Vilà*. — Jardineria defectuosa, per *J. S. Matas*. — El procés clínic de la pesta roja en els porcs, per *Josep Séculi Roca*. — La secada i la vinya en l'any actual, per *Cristòfol Mestre*. — Folklore de la pagesia, per *Valeri Serra i Boldú*. — Informació vinícola, per *P. - J. Llori*. — Informació. — Consultori.

FORA TEXT

El castell-palau dels Comtes de Perelada

Direcció i Administració: Escudellers, núm. 10 bis - BARCELONA

AGRICULTURA

REVISTA AGRÍCOLA CATALANA

Dies de sortida: 5 i 20 de cada mes

Subscripció: Barcelona, any: **Pessetes 7** - Fora: **Pessetes 9** Número solt: **Pessetes 0'30**

Què es pensa fer en agricultura

La importància que pendrà arreu el conreu de la terra i els seus aprofitaments es veu clarament demostrada en finalitzar la guerra mundial. Arreu els pobles es preocupen de llur demà agrari. Jo sento no poder incloure encara entre aquests pobles conscients el nostre. Mentre aquí sols queda essent agricultor qui no creu servir per a altra cosa; mentre aquí anem passant amb una agricultura innocent i abandonada, vivint de l'atzar, el contrast que ens ofereixen les altres nacions no pot ésser més eloqüent.

Llegiu el discurs que acaba de fer el ministre d'Agricultura i Abastiments de França, i els acords que a França es prenen; mediteu sobre les orientacions que s'hi assenyalen: actueu després per adaptar-les i per imposar-les al nostre poble. ¡Pobra terra, pobra Catalunya, si així no es fa!

JOSEP M.ª VALLS

«... De l'agricultura sola es pot esperar el ressorgiment de la França: és per la seva prosperitat que nosaltres arribarem a la reconstitució de les altres indústries. ¿De quina forma imaginar l'agricultura de demà? No serà pas del tot la d'ahir. Abans de la guerra, els nostres agricultors romanien en llurs pobles practicant estrictament els procediments de conreu legats de pare a fill. Amb la guerra, els agricultors han recorregut altres regions i han vist conreus completament distints dels llurs; han pogut fer comparació de sistemes i rendiments, canviat impressions amb anglesos i americants; durant les hores de descans en les trinxeres, han reflexionat i llegit molt. D'aquesta vida nova per ells, els quedarà més que impressions; un desig de progrés. Llurs desconfiances s'han perdut, per exemple la que els inspirava la màquina: s'hauran convençut que la màquina no és tan complicada com havien cregut fins ara, i que simplifica en gran manera el treball de l'home. Retornaran a llurs cases amb el desig de treure profit de ço que ells han après. S'ha de procurar orientar-los i guiar-los, així com també prestar-los ajuda. Aquesta ajuda, els poders públics la prestaran amb tanta més voluntat com més es fa indispensable que la nostra agricultura prosperi, no

solament per a augmentar al màxim possible la quantitat de productes necessaris per a la vida nacional i no dependre de l'estranger i de possibilitats d'importació, sinó per a poder exportar els productes que puguin ésser venuts a l'estranger a preus elevats.

»En quina forma l'Estat ha d'influir? No solament en forma de subvencions, de primes d'estímul, sinó també amb una estreta col·laboració amb el productor, fent-li conèixer els progressos moderns i ensenyant-li on es troba el seu interès.

»És per això que se l'haurà de fer renunciar als conreus clàssics per tot on encara es practiquen aventatjosament, incitant-lo a establir en cada terreny el conreu que més li convé i a fertilitzar científicament les seves terres. ¿No són els rendiments culturals d'Alemanya superiors als que obtenim a França? Els agricultors alemanys no són, amb tot, superiors als nostres. ¿Per què, doncs, aquesta diferència? Perquè llur educació professional és ben feta, perquè les llavors són curosament seleccionades, perquè l'ús de matèries fertilitzants és més intensiu que aquí. En un pròxim esdevenidor, els millors adobs seran proporcionats en quantitat suficient als nostres agricultors, mercès a la utilització de les nostres fàbriques de guerra, als rendiments que deixaran els jaciments d'Algeria i Tunis, la nostra indústria metal·lúrgica, les nostres diverses indústries de transformació, i, quan al que es refereix als adobs potàssics, les nostres províncies reconquerides.

»Caldrà proporcionar les màquines agrícoles, les quals es fabricaran en les nostres fàbriques de guerra. Serà necessari també facilitar als treballadors dels camps el crèdit agrícola, l'assegurança, sense complicacions burocràtiques; millorar llur condició, fer-los la vida menys monòtona, menys trista, menys isolada; crear per a l'hivern, indústries anexas a la masia; vulgaritzar l'ensenyança amb el cinema. Els professors d'agricultura, que necessiten ésser més ben retribuïts, hauran d'ésser veritables viatjants de comerç de la ciència agrícola: més que donar conferències, el caràcter didàctic de les quals rebutja molt sovint l'auditori, posar-se en contacte amb el productor, aconsellar-lo, indicar-li procediments nous, demostrant-n'hi els avantatges; fer-lo rompre amb les tradicions ancestrals més rutinàries que pràctiques, infiltrar-li, en fi, un esperit més industrial, més comerciant, en una paraula, més modern.

»És convenient—afegeix Mr. Boret—no perdre de vista que, si aviat no es realitza un programa per l'estil, el portaran a la pràctica, adenantant-se al Govern, els bancs, les fàbriques i les cases de comerç, que provaran de fer acudir, oferint-li seriosos avantatges, la flor de la joventut, a hores d'ara en campanya.

»Ministre d'Abastiments, conec les més grans penalitats, i deplo-ro més que ningú la insuficiència de la nostra producció agrícola.

»Ministre d'Agricultura, jo desitjo que l'agricultura sigui la nostra primera indústria nacional.»

Mr. Víctor Boret anuncia, en acabar, que proposarà al Govern de sotmetre a les Cambres un estatut dels funcionaris que correspongui millor a una administració moderna.

(De *Le Progrès Agricole et viticole*)

Escaldat dels ceps

AQUESTA operació té per objecte fer ús de l'aigua bullent per destruir les crisàlides que s'allotgen en l'escorça del cep. Les observacions fetes per Mr. Deresse a Villefranche-sur-Rhône semblen provar la possibilitat de destruir un gran nombre de *Cochyllis* (cuc del raïm) escaldant les soques dels ceps immediatament després d'haver collit els raïms.

Mr. Laborde, i més tard Mrs. Feytand i Capus, feren estudis sobre aquest particular. El 1900, Mr. Laborde establí que la temperatura de 55° mantinguda durant 15 segons era suficientment per a destruir les crisàlides de la *Cochyllis*.

Quant a l'*Eudemis*, sa resistència a la destrucció és major: cal que l'aigua hi actuï quasi 30 segons a la temperatura de 55°.

Mrs. Fentaud i Capus, operant amb crisàlides d'*Eudemis*, resolgueren que a la temperatura de 45° a 50° era necessari el contacte d'un minut per a ocasionar la mort; si la temperatura de l'aigua era de 53° bastaven 30 segons; i, si de 55°, n'hi havia prou amb 20 segons; mentre que a 70° la mort era instantània.

Aquestes experiències foren fetes tractant les crisàlides isolades i en laboratori. Cal ara preguntar si a ple aire lliure, estant les crisàlides amagades entre l'escorça del cep, els efectes són els mateixos.

Per tota resposta citaré aquí les experiències fetes per Mr. G. Verge durant l'hivern de 1910-1911 a l'Escola d'Agricultura de Montpellier.

L'aigua presa a 100° durant una bullida ordinària, era recollida, per a sa distribució, en un aparell de 8'200 litres de cabuda.

La caldera d'aquest aparell anava muntada sobre tres peus, i tenia a la part inferior un fogonet alimentat amb carbó vegetal. L'aigua és, doncs, mantinguda a la temperatura de 100° dins el dipòsit, i pot arribar a la soca entre 98° i 100°.

Observacions molt exactes demostren que l'aigua pot entrar dins les parts més pregones de l'escorça a la temperatura de 92°.

Heu's aquí el resultat obtingut, amb aquestes condicions per Mr. G. Verge, en dues parcel·les tractades de diferent manera:

Parcel·la 1.ª 12 ceps descorçats foren mullats amb 1'330 litre d'aigua cada soca.

Nombre de crisàlides mortes: 95.

Nombre de crisàlides vives: 14.

Mortalitat: 87 per 100.

Parcel·la 2.ª 12 ceps descorçats, mullats amb 2'280 litres d'aigua cada soca.

Nombre de crisàlides mortes: 99.

Nombre de crisàlides vives: 4.

Mortalitat: 97 per 100.

Aquests resultats vénen a confirmar els obtinguts en les experiències ja citades: així Mr. Laborde, en els seus assaigs obtingué de 70 a 100 per 100 de mortalitat, i Mr. Feytaud de 80 a 88 per 100.

L'eficàcia és, doncs, ben palpable, tant més que el 23 de novembre, època de l'aplicació d'aquest tractament per Mr. Verge, les crisàlides de *Cochyllis* estan enformades i ficades dins de llurs capells. De totes maneres, perquè aquest procediment deixi bons resultats, s'han de tenir presents algunes precaucions:

1.ª Es necessari operar en temps sec.

2.ª Cal practicar el tractament tan aviat com es pugui, després de feta la collita dels raïms, a fi de trobar el major nombre possible de *Cochyllis* en forma de larva i perquè la temperatura no sigui massa baixa.

3.ª Procurar que l'aigua estigui sempre tan prop com es pugui de la temperatura de 100°.

4.ª Tenir tota la cura possible a no tocar els sarments de l'any, que són molt fràgils i no contenen cap insecte.

5.ª Es quasi indispensable practicar el descorçat del cep.

Mr. Laborde aconsella tirar l'aigua bullent sobre els braços del cep, fent que s'escorri per tota la llargada de la roca.

L'escaldament és també el procediment de lluita hivernal contra la *Pyralis*; però en aquest tractament cal arruixar tant el cep com les estagues que serveixen de tutor.

L'operació d'escaldament resulta un xic cara, però en anys de molta invasió pot dir-se que es fa indispensable.

LLORENÇ BADELL

Com fan més ous les gallines? tancades o lliures?

UN 99 per 100 de les persones que sentin aquesta pregunta respondran que les gallines, per a fer ous, han d'estar lliures (*en xambra*, com sol dir-se entre pagesos); i jo (i amb mi tots els que saben el que és tenir aviram) vinc a fer-los la contra assegurant que, tancades en espai reduït, i fins en absoluta clausura, poden fer-ne més que en llibertat.

En efecte: ¿quantes i quantes famílies, pobres i riques, que tenen un gallineret amb cinc o sis gallines, no recullen cinc i sis ous, o almenys quatre, per dia, durant moltes setmanes de l'any?

Això és un fet incontestable, però responguin ara els que dubtin.

¿Saben d'algun establiment d'avicultura, o d'alguna masia, on tinguin 60 gallines lliures, que en un sol dia de l'any hagin collit 60 ous (com pertocaria sobre els 60 caps), ni 50, ni 40...?

L'aventatge està, doncs, de part de les gallines tancades; i l'explicació és la següent:

Quan les gallines no surten del galliner, i, sobretot, quan se les té en un lloc reduït (com els gallinerets dels pobres o dels rics, un pati, el jardí o un reonet de l'hort), no fan exercici: per tant, no tenen desgast de forces vitals. Tot el que mengen (i mengen bo, puix que mengen de les sobrances de la cuina i de la taula dels amos), tot s'aprofita dins llur organisme, *que ho transforma en ous*.

La vaca lletera, lliure en el prat, dona llet molt bona i gustosa; però no en dona tanta com la que està presa i ben alimentada a l'estable de la vaqueria.

Són resultats del règim d'alimentació intensiva que en el segle xx ens fa veure les coses molt diferents del que es veien abans, quan sols es creieu les rutines.

Prescindint dels nostres experiments particulars i de les nostres observacions, enguany, amb motiu del Concurs de gallines ponedores que ha tingut lloc a l'Uruguai, sota el control oficial del Govern, s'ha vist que les gallines catalanes del Prat, que obtingueren el primer premi en competència amb 31 lots de gallines de les races més anomenades d'Europa i Nort d'Amèrica, havien fet 185 ous per cap, o sia quinze dotzenes i mitja. Preguntem ara: ¿se sap, de cap pageda, que mai, ab son sistema de llibertat, n'hagi collit més de deu dotzenes per gallina?...

Els aventatges de la criaça *intensiva* de les gallines són, doncs, grans i ben comprovats. Vejam, ara, quines conseqüències podem treure'n:

1.ª Que no cal gaire terreny per a tenir gallines productores d'ous.

2.ª Que tothom pot tenir-ne.

3.ª Que sols amb els rebuigs de cuina i de taula, i un xic de gra (civada i blat, puig que el blat de moro engreixa molt i debilita la posta), en qualsevol casa es poden tenir quatre gallines ponedores de bons i frescos ous a menys preu del que costen a plaça.

Als Estats Units, a Elmira (Estat de New York), un gran avicultor, el professor E. W. Philo, tenia l'aviram gairebé en llibertat, puix que els parcs eren molt grans.

En ocasió en què hagué de traslladar-se, mentre li feien els nous galliners va aprofitar les caixes d'embalatge de pianos (era llogataire d'aquests instruments) i va acondicionar-hi les gallines en grupets de cinc a sis caps, tenint-les tancades en lloc tan estret; però iquina va ésser la seva sorpresa en veure que feien més ous que mai!...

Llavors, retirant-se del seu negoci, va obrir una Escola de criança intensiva de l'aviram, que avui té fama mundial, i sols en una hectàrea de terra té 5,000 caps en petits grups de cinc a sis gallines, totes en petits gallinerets d'un metre d'ample per dos de llarg.

El sistema ha estat adoptat a Anglaterra, on són molts els que l'han ampliat construint grans cases dividides en compartiments; i així en treuen més profit, puix que les gallines els donen més ous.

Tot bestiar domèstic és màquina transformadora dels aliments en productes (carn, treball, llana, llet, ous, etc., etc.); i això, per tant, hem de dir de les gallines.

Sapiguen instal·lar i manejar bé la màquina, i us donarà tant o més rendiment que un teler de fer mitges.

En el Concurs de gallines ponedores de l'Uruguai hi havia 186 gallines tancades totes, que han donat un promedi de 132 ous per cap, o sia 24,546 ous (2,045 dotzenes i mitja).

La despesa originada per l'alimentació dels 186 caps ha estat de duros 1'50 per cap, o sia duros 279'50; i el producte de la venda dels ous, tan sols a 1 pesseta dotzena (18 centaus de pes or *uruguayo*, que és el dòlar), ha donat pròximament més de 2,000 pessetes, amb la qual cosa es pot veure que han deixat més de 200 duros de benefici, que jamai assolirà qui tingui 186 gallines lliures.

Quedem, doncs, conformes que donen més estant tancades?

Qui ho dubti encara, que en faci la prova i que ens respongui; però a condició que les tingui degudament alimentades, per a la qual cosa donarem les degudes instruccions en un pròxim article.

SALVADOR CASTELLÓ

Arenys de Mar, novembre de 1918

Els bous de treball, han de tirar pel cap o pel coll?

El jou i el collar

II I ÚLTIM

QUAN es diu que els bous tiren pel coll, o sia amb el jou, aquest guarniment no és pas comparable al collar que s'utilitza per als cavalls. El jou dels bous descansa sobre les darreres vèrtebras cervicals; quan la parella de bous tira, el jou es desplaça un poc, i és contra la primera vèrtebra dorsal on s'adapta en definitiva. La pell del bou, en tota aquesta regió, és gruïduda, qualitat que impedeix que el bou fàcilment es nafri.

La susdita regió no és tan sensible com altres, perquè dessota la pell hi ha una extensa superfície tendinosa que, per la seva naturalesa, resulta poc propícia a la formació d'abscessos, bonys i esqueixaments, fent que aquesta regió sigui de les més sofertes de l'animal.

Perquè el jou no es desplaci excessivament, hi ha una peça de fusta, l'*ausí*, més o menys cilíndrica i en forma d'U, les branques de la qual volten el coll i passen per uns forats que hi ha en la barra del jou, o jou pròpiament dit, impedit que aquest caigui mitjançant unes clivelles.

Un altre mètode hi ha, que consisteix a fer passar pels forats de la barra del jou dos ferros lliures, terminats per una boleta, per a no ferir tan greument els animals, en son descans a l'espatlla. No obstant aquesta precaució, a Menorca hem vist moltes parelles nafrades. Semblant a aquest és el sistema usat a l'Índia.

En ambdós mètodes, el timó de la carreta o *tirant*, articulant-se a la meitat del jou, i el pes d'aquest, com també el de la carreta, si la càrrega és col·locada en avant, contribueix que el jou no corri gaire, i sobre tot la forma del coll, que superiorment fa una corba bastant pronunciada, corresponent la part més baixa a les darreres vèrtebres cervicals.

Quan els bous es junyeixen individualment (tirant un carro, per exemple), els extrems del jou s'enganxen a les baranes o braços del carro.

Amb els jous del cap no hi sol haver variació: el jou descansa al clatell, i unes corretges passen repetidament per les banyes i front, lligant-lo ben bé.

El jou del cap i el jou del coll, tal com s'han descrit, són els jous vulgaritzats. Un i altre són igualment antiquíssims. El gravat més antic que coneixem de bous junyits és ligurià, el qual pertany a l'època transitòria de la pedra i el metall.

Els gravats que acompanyen aquest article acabaran de donar al llegidor una idea de l'antiguitat del jou i de la manera de junyir els bous.

Segurament que, si el rendiment d'un sistema de tir portés gran avantatge sobre l'altre, el més profitós, amb tants segles d'ús, hauria desterrat l'inferior. El fet que el jou del coll no hagi estat substituït pel jou del cap o al contrari, tot i essent els dos jous patrimoni de pobles de la mateixa raça i dintre d'aquestes comarques veïnes en què una utilitza el sistema del jou del cap i l'altra el del coll (com Cerdanya i Garrotxa, per exemple); aquest fet, repeteixo, suposa que entre un i altre sistema les diferències no han d'ésser gaire grosses.

Però alguna raó hi devia haver, en principi, perquè s'adoptés un o altre sistema. S'ha de tenir en compte que el sexe imposa una morfologia diferent, que la vaca és prima de davant, i que les femelles tenen el cap i el coll més petit que els mascles; i, per consegüent, les vaques, tenint els múscles del coll petits i la superfície frontal més reduïda, no podrien fer la mateixa força que tirant pel coll. En canvi, en els mascles, el coll és voluminós i la testa molt grossa. Així, entre el jou del cap i del coll, devia semblar que no podien existir en els bous gaires diferències de rendiment.

En les comarques on la propietat està molt dividida, en les quals les vaques acostumen a realitzar els treballs agrícoles, el jou dominant devia ésser el del coll; en les comarques de grans propietats, o de terres fortes, on es necessiten motors potents, el jou devia ésser el del cap, o (que és el mateix) es devien utilitzar els bous.

(Seguirà)

P. M. ROSSELL I VILA

Jardineria defectuosa

UN dels principals defectes de la majoria dels jardins consisteix en el fet d'ésser la terra dels grups més alta que el pla dels camins.

Tal disposició sols és acceptable en terrenys on la vegetació no és possible per excés d'humitat.

Essent la superfície bombada i més alta, queda més exposada al sol i a l'aire, i, per tant, l'evaporació hi és més gran; les aigües de pluja i de regada, acudint a la part més baixa, van a parar al camí.

Aquí, on a l'hivern la pluja és escassa, les aigües de regar no abunden, i llur preu no és gaire baix, és evident que convé més disposar la superfície del grup de manera que sigui més pregona que el camí.

En aquesta disposició, tota l'aigua de les pluges queda en dipòsit

al fons dels grups si la terra ha estat convenientment vallejada en fer el jardí; de la qual cosa resulta, a la primavera, una vegetació esplèndida i una florida abundant. Les plantes sofreixen menys sequedat a l'estiu, i s'estalvia aigua i feina de regar.

Un altre inconvenient d'ésser més alta la terra en els grups és el presentar obstacle a la vista, permetent abraçar solament fraccions limitades; defecte que no existeix si té més fondària que la dels camins. En aquest cas es pot abraçar fàcilment el conjunt.

Encara un altre desavantatge ofereix l'esmentada disposició; i és que, en les plantacions, l'abundància de plantes grosses i arbres, ultra destorbar també la vista, obstrueix, moltes vegades, l'espai: tant el del camí com el d'entre les plantes, les quals s'anihilen mútuament, o són tallades a fi de reduir-les.

La plantació de *Phoenix* i altres arbres de gran desenrotllament en jardins petits, és també d'un efecte deplorable: molts d'ells són agarrotats perquè no destorbin la circulació, o, quan no se'ls fa això, els són mutilades les fulles.

La poda, en general, és també tan deficient, que arbres de forma regular, pròpia i elegant, es veuen mutilats sense consideració, com l'*acàcia* de bola, el xop piramidal, etc., etc.

Quan no es podaven les acàcies de bola, recordo perfectament que els dits arbres presentaven un desenrotllament sa i vigorós, i unes magnífiques capçalades de 4 metres de diàmetre, com es pot veure encara en alguns exemplars abandonats.

Els rosers sarmentosos, els llessamins i altres plantes enfiladisses, generalment presenten els baixos pelats i secs; i llurs branques sanes i vigoroses, que es desenrotllen en els punts més alts, són tallades sense consideració.

Als rosers nans, de peu alt, i altres arbustos floridors, se'ls tallen les rames noves i vigoroses, que són les bones per a florir, i en canvi se'ls deixen les rames magres, velles i defectuoses.

En fi, també és un defecte la plantació de certs vegetals en terrenys impropis per a llur desenrotllament. Com a demostració d'això, pot observar-se l'estat deplorable en què es troben les magnòlies del Parc de Barcelona, que tan notablement contrasta amb la frondositat dels talls i altres arbres de magnífic desenrotllament en aquells terrenys.

Tots aquests defectes produeixen moltes despeses inútils, plantes raquítiques i jardins veritablement detestables.

J. S. MATAS

El procés clínic de la pesta roja en els porcs

SI volguéssim detallar punt per punt tota l'evolució de la malaltia des que apareixen els primers símptomes, no trobaríem espai suficient que ens permetés semblant exposició. Analitzarem, doncs, ço que hi hà de més important, de més característic, en aquesta malaltia, a Catalunya majorment.

Hem de repetir el nostre criteri de considerar les afeccions septicèmiques del bestiar, tant el xic com el gros, com a filles d'una sola soca, i solament distintes als nostres mitjans d'investigació segons acomodació funcional, segons les circumstàncies que s'agermanen cap a una finalitat: així és que el microbi, o agent ofensiu, ataca o és atacat segons la naturalesa defensiva de l'organisme envaït; depenent, la valor de la seva agressivitat, de la seva virulència, de les qualitats destructives de les defenses orgàniques.

Comencem pels lletons.

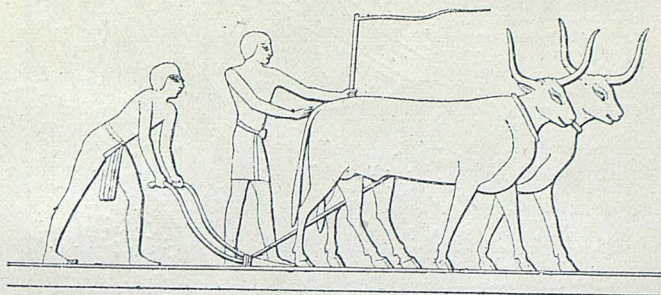
En quadres o corts on anteriors cries s'havien succeït d'una manera admirable, ve un dia que els lletons, passades les sis o vuit setmanes primeres, comencen a captrencar-se de tal estil que el porcater sols veu que el bestiar es migra cada jorn més i més, tot i no canviant l'alimentació i fent-la racionalment. Avui, en llevar-se, apareix la sorpresa d'un cap mort, demà de dos, etc. Un hom cerca i regira, i no s'explica què diantre passa amb les cries. Podrà observar-se un restrenyiment, una diarrea, un estat com a leprós de la pell, un estossecc, uns accidents; i, acudint a tapar símptomes amb mitjans farmacològics, es reben els més durs desaires. Hi ha lletons que, a l'autòpsia, no revelen res; altres en què els orgues que apareixen afectats són precisament els que menys alteració significaven en vida, i al revés: així és que entretenint-se, cercar relacions problemàtiques quan la malaltia fa el seu fet progressiu sobre l'altre bestiar, fóra perdre el temps miserablement. Pot fer-se el diagnòstic sense suposicions de cap mena: no hi ha dubte que tenim entre mans la septicèmia dels lletons. El pronòstic és greu sempre; perquè, si no anem a immunitzar, uns garrins podran respondre bé a la virulència del mal, però altres, dels encara indemnes poden empeltar-se el mal amb propietats virulentes molt distintes.

Altres lletons apareixen, a la vista, tranquils, sans, tenen gana; però no els veureu mai ajeguts: sempre roden rondinant per la cort. N'hi ha també que, tot i menjant bé, sols jeuen, però s'apiloten d'una manera que tots resten asseguts a l'estil de gos, amb el terç posterior sols a terra.

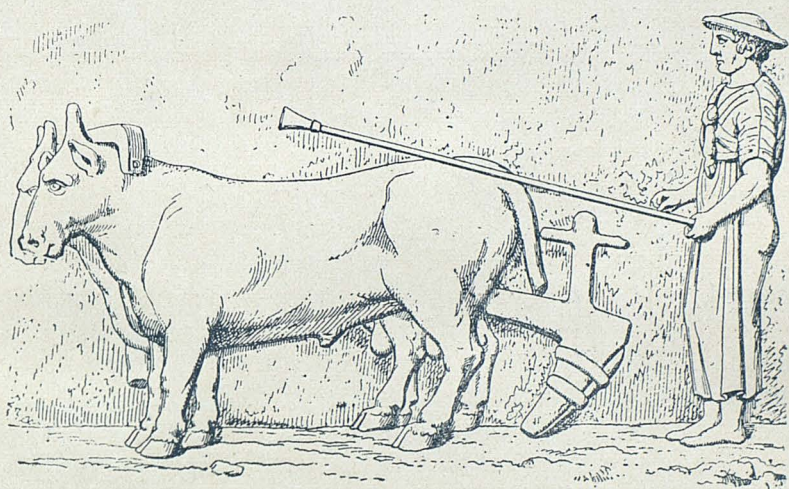
Tenint jaç, sols tenen interès a tapar-se el cap, i no és estrany veure com les altres parts del cos toquen l'enrajolat, rebent-ne la fredor. Podrà l'amo tirar-hi força palla, posar-los l'ajaçada bé; ells,

Els bous de treball, han de tirar pel cap o pel coll?

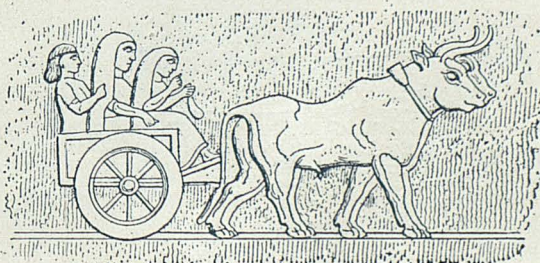
(Vegi's article pàg. 7)

Junta egipciaca tirant una llaura

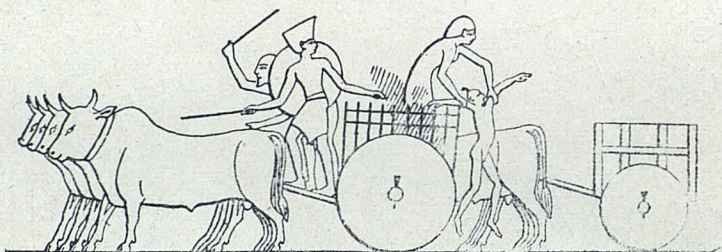
Junta etrusca

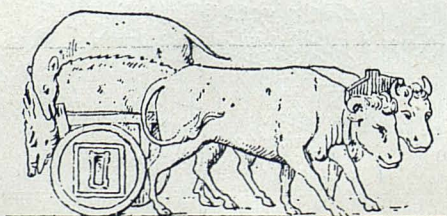
Carro assiri

La recollida dels fruits

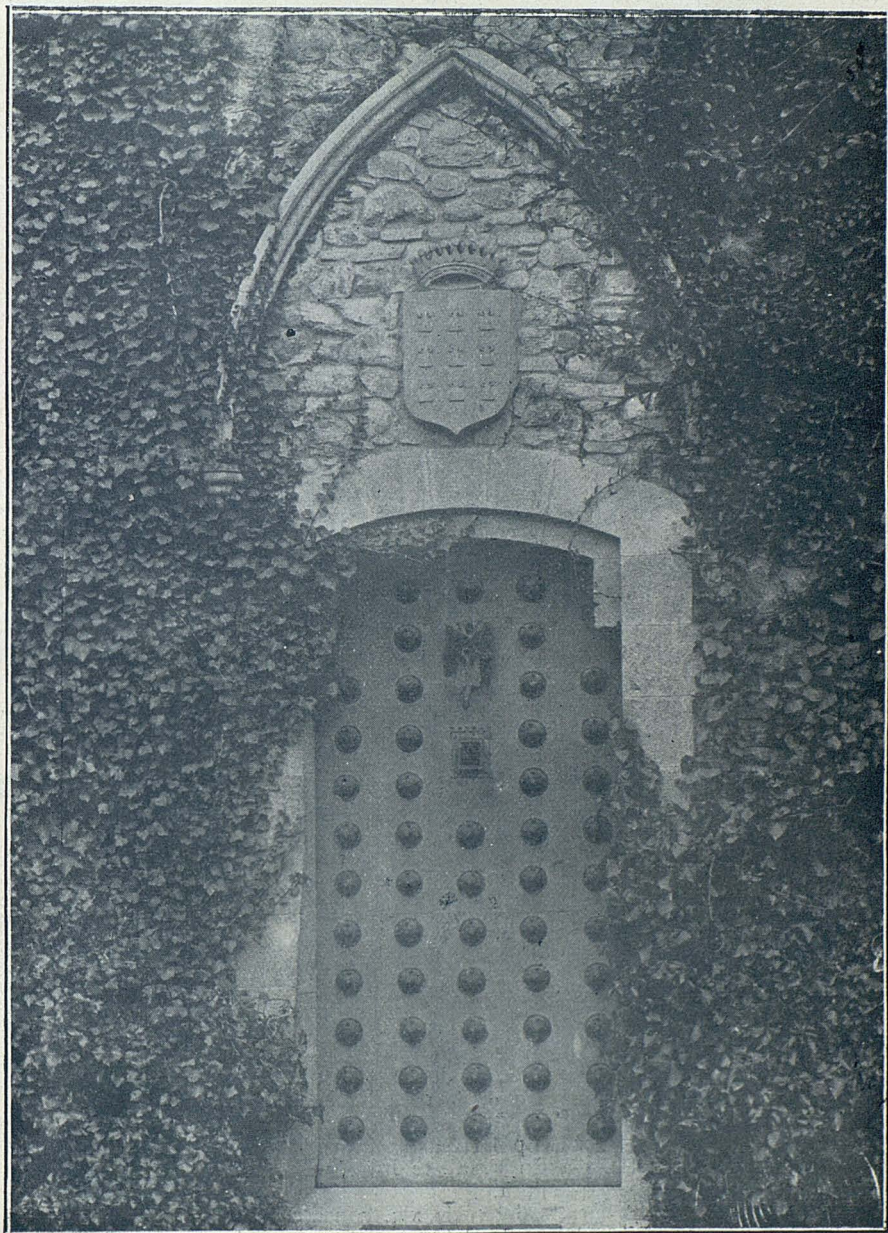

Carreta dels Tokaris

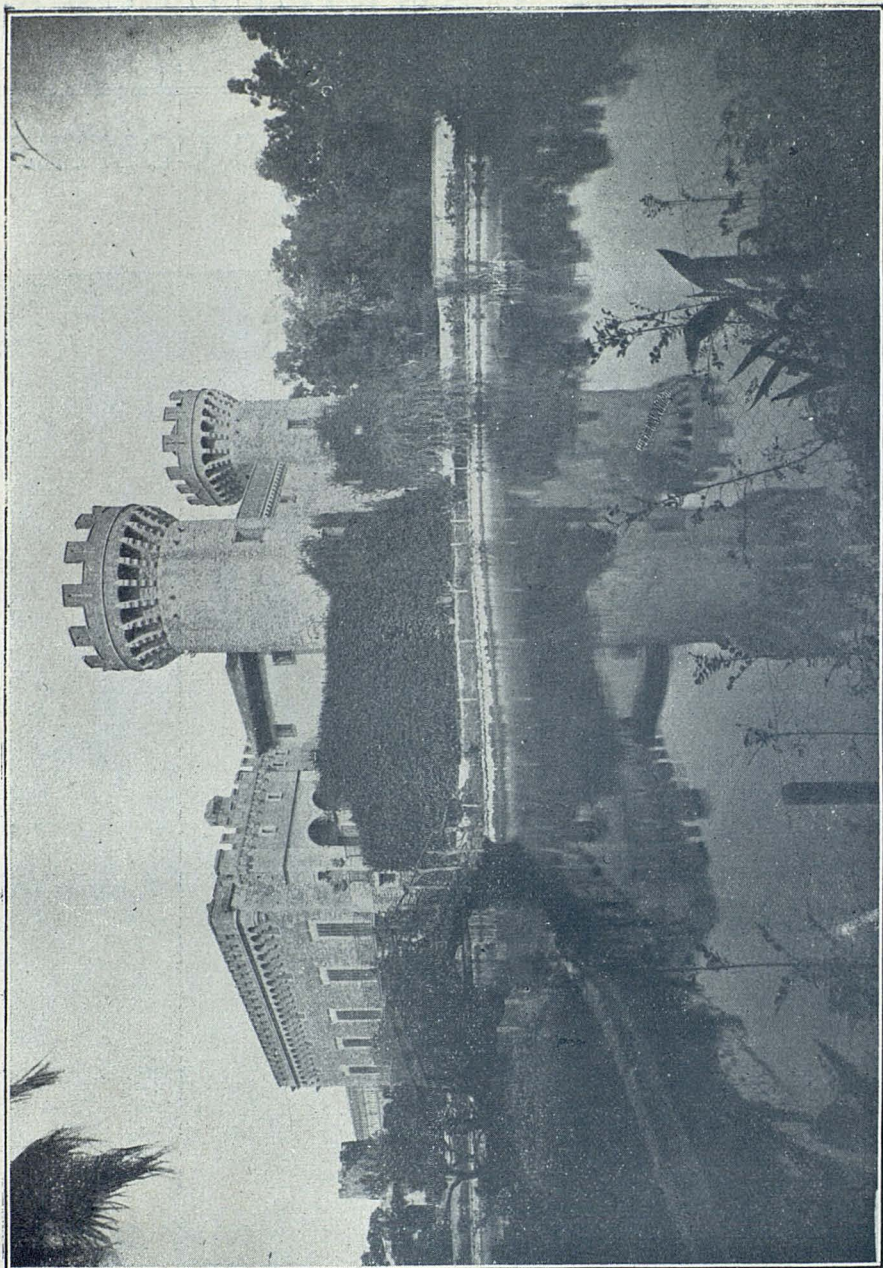

Carreta del Lacium

EL CASTELL-PALAU DELS COMTES DE PERELADA

Portal del castell. (Fot. Mas)

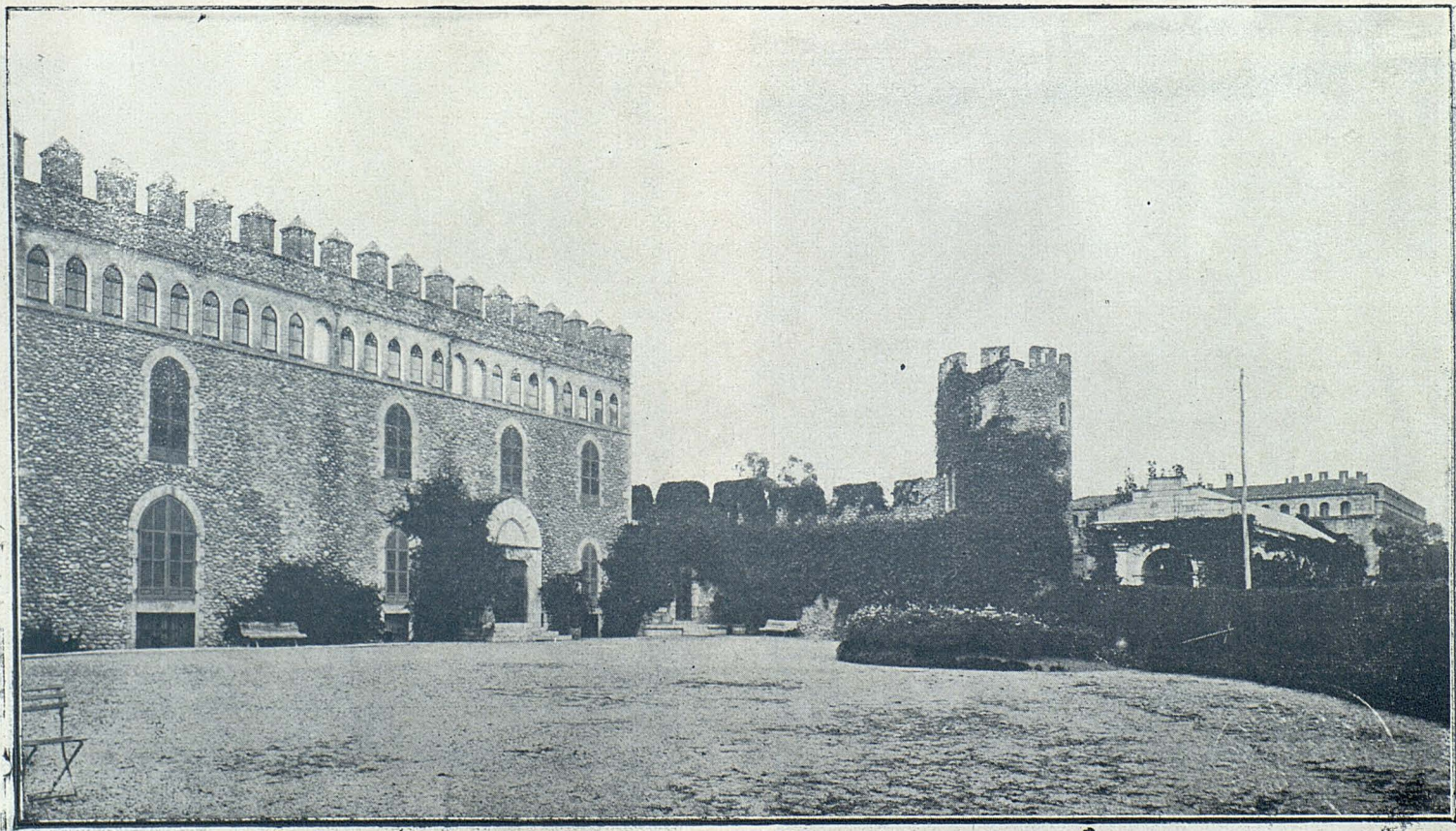
Aspecte del castell des del llac. (Fot. Mas)

EL senyoriu de la vila de Perelada fou donat pel comte Pons (1044 a 1078) al seu fill segon Berenguer, seguint en la seva descendència fins a la incorporació a la casa dels vescomtes de Rocaberti, que el posseïen ja en el segle XIII.

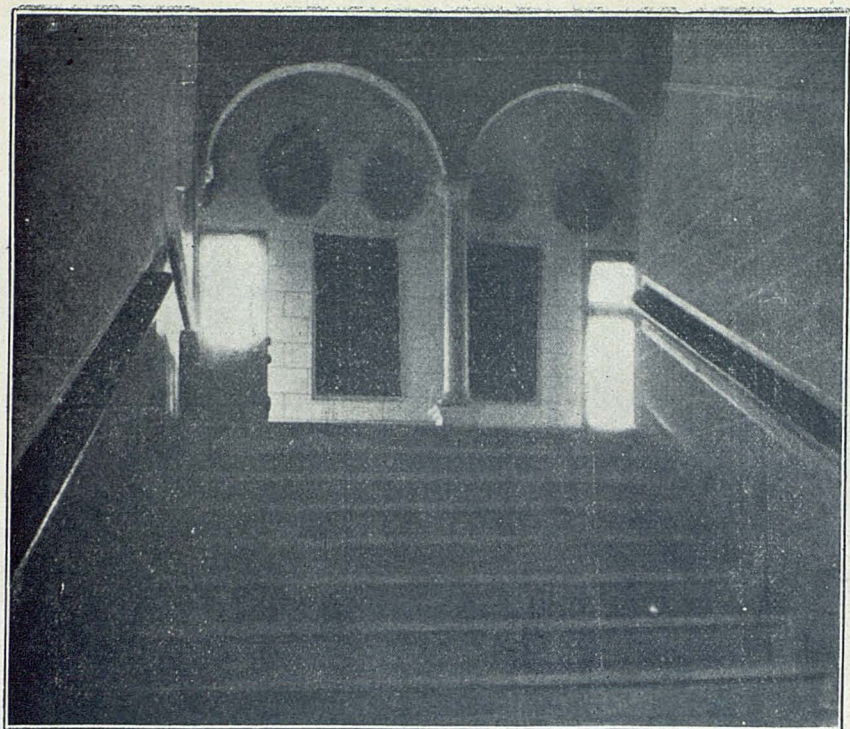
Envers l'any 1626, el rei Felip III de Catalunya i IV de Castella, atorgà el títol de comte de Perelada a En Francesc Jofre, vescomte de Rocaberti, essent aquest el primer vescomte que l'usà.

El castell, terminat a darrers del segle XVI, conserva avui dia, després de la seva moderna restauració, el seu admirable aspecte senyorial.

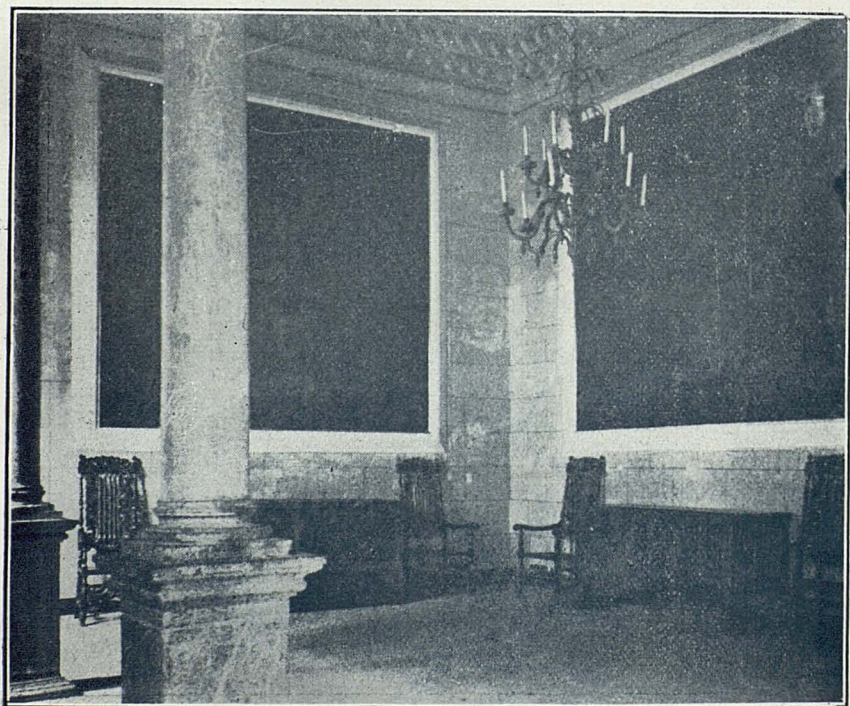
Està situat sobre un petit turó en què s'aixeca la vila, a la riba esquerra del riu Llobregat. Rodejat de magnífics jardins i amorosament envoltat per les eures, sembla reposar orgullós del seu antic i noble passat.

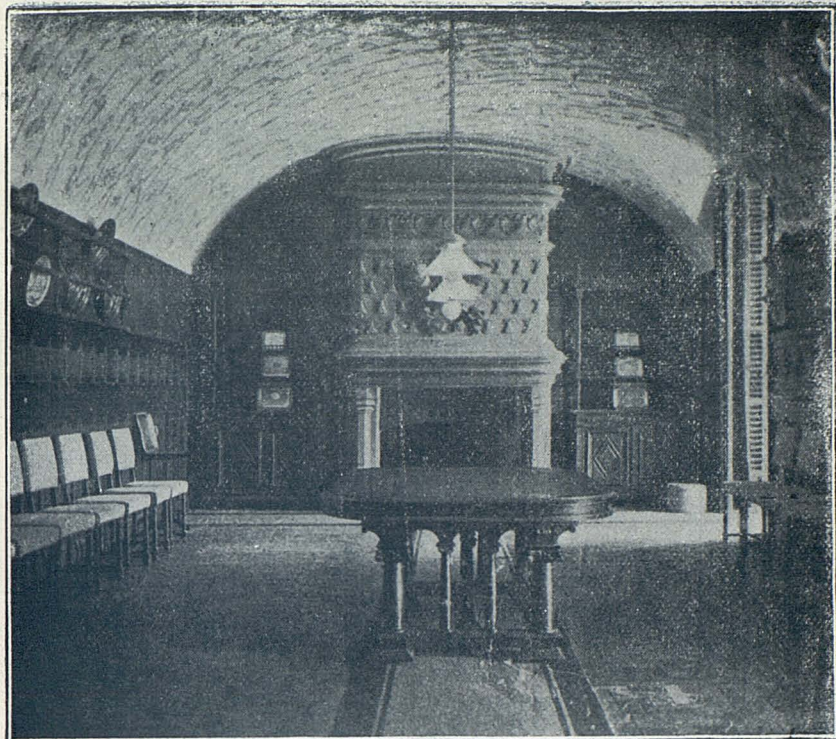
Jardí murallat amb el castell i palau al fons. (Fot. Mas)

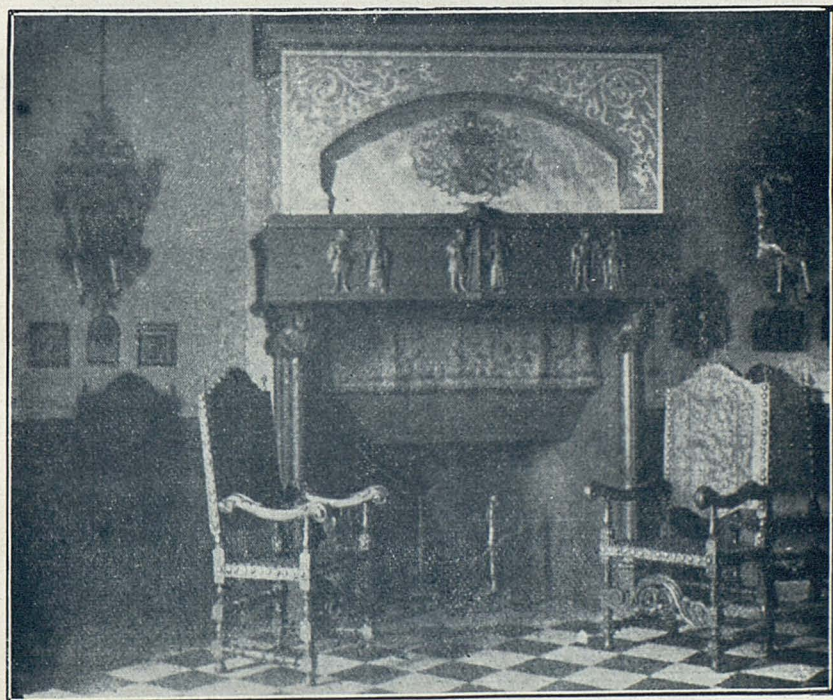
Escala principal. (Fot. L. Masó)

Gran hall. (Fot. L. Masó)

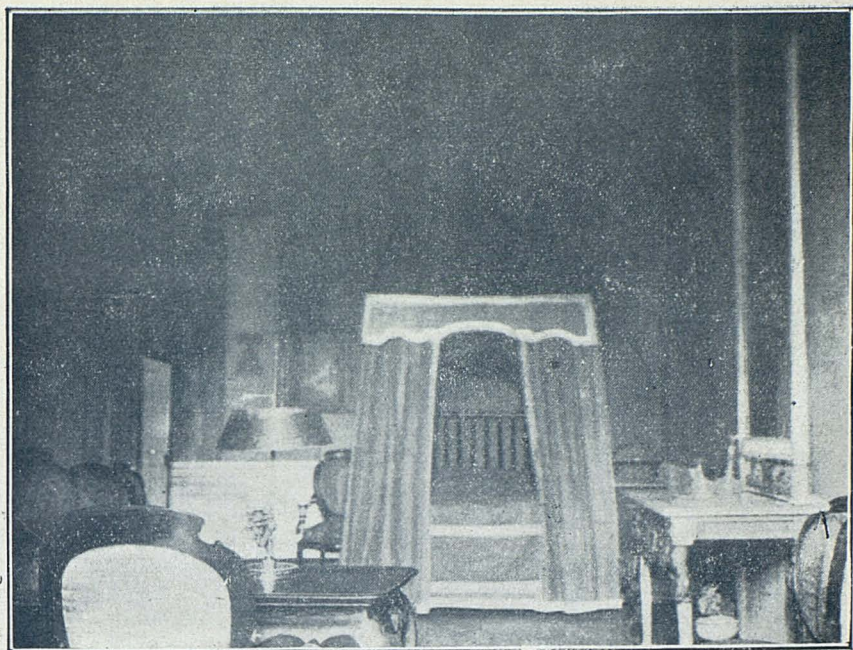
Vista general del menjador. (Fot. L. Masó)

Xemeneia del saló. (Fot. L. Masó)

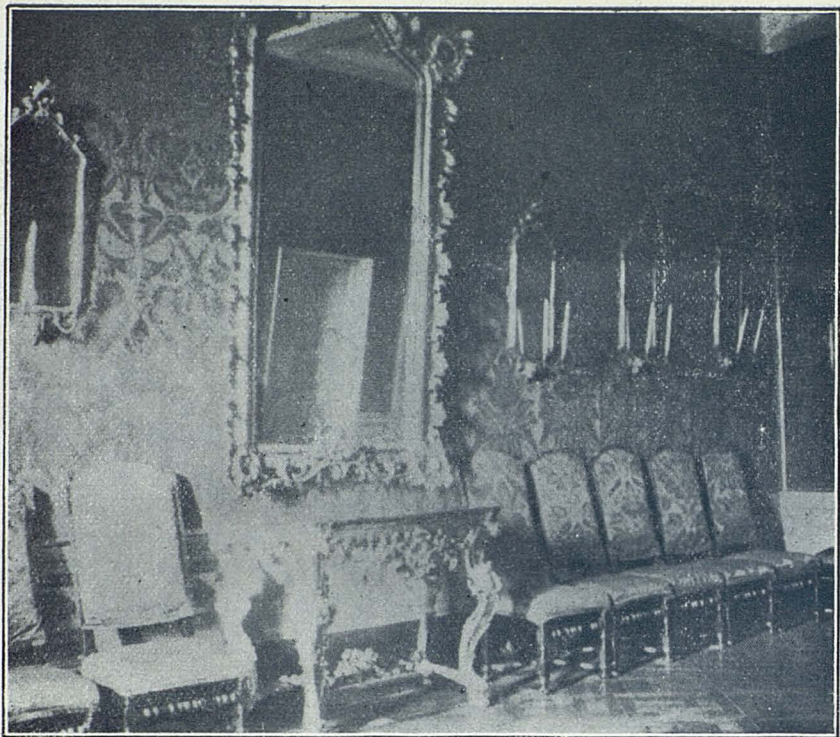
Vista de conjunt de la gran biblioteca del castell. (Fot. M-s)

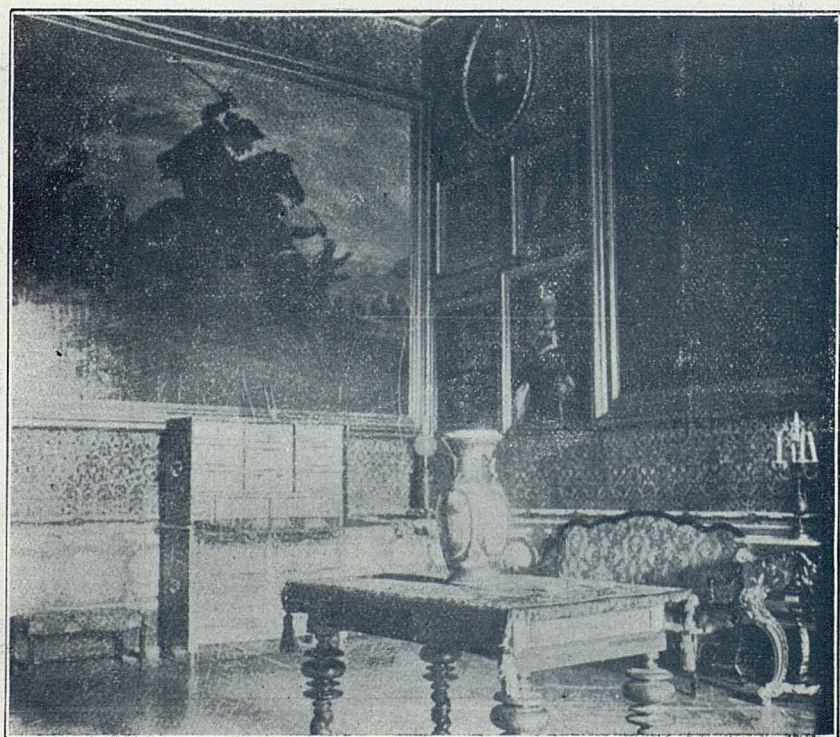
Un dormitori. (Fot. L. Masó)

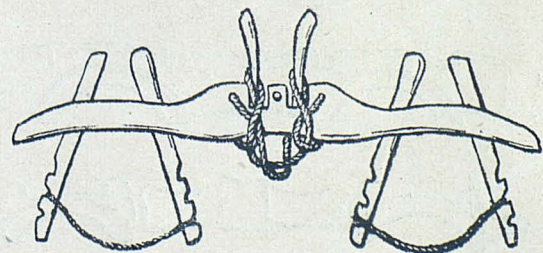
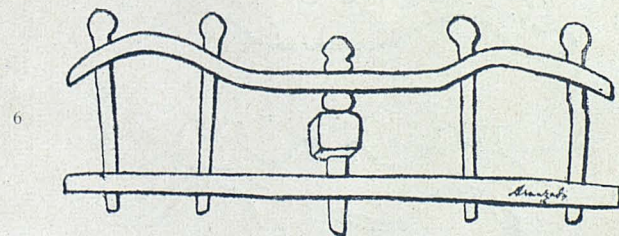
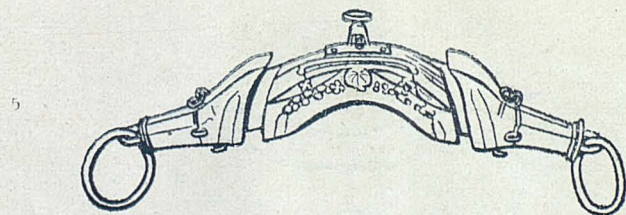
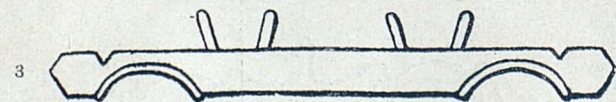
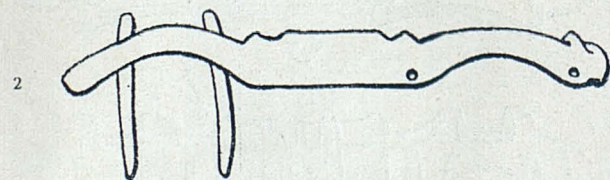
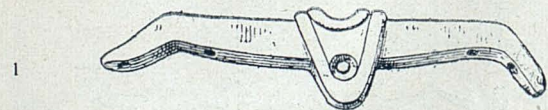
Magnífic llit del dormitori de la comtesa. (Fot. L. Masó)

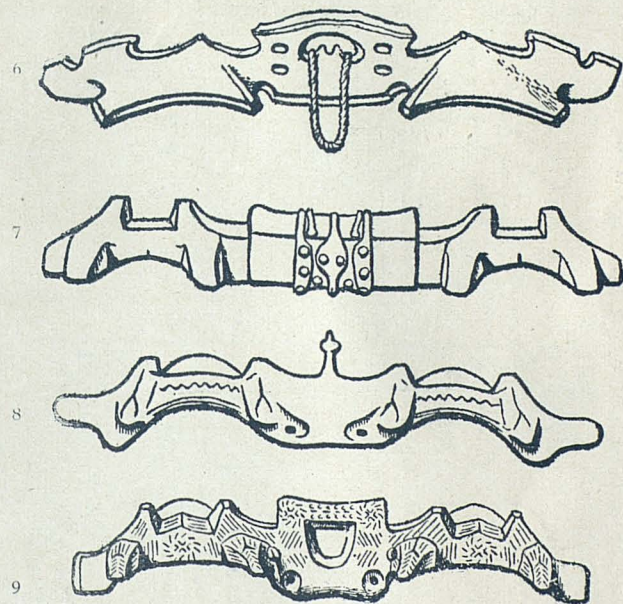
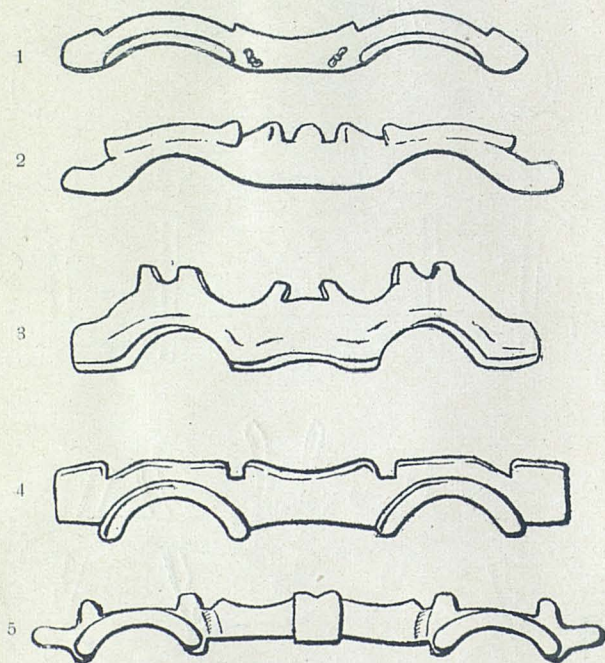
Saló principal. (Fot. L. Masó)

Un recó de sala. (Fot. L. Masó)

1. Jou etrusc. — 2. Jou de Fuencaliente (Soria). — 3. Jou de Barbastro. — 4. Jou d'Astorga. — 5. Jou de Liegen (Westfalia). — 6. Jou del Caucas. — 7. Jou gallec.

1. Jou de Garra (Numancia). — 2. Jou de Salamanca. — 3. Jou de l'escut de la capella dels Reis Catòlics a Granada. — 4. Jou de Granada.
5. Jou de Campóo. — 6. Jou de Castebruth (Tirol). — 7. Jou de la Soule i Bearn. — 8. Jou del Dofinat (Delfinado). — 9. Jou vasc.

en canvi, tot ho esbullen i acaben quan creuen tapat el morro. Un i altre bestiar s'engorroneix de tal manera, quan hi ha la infecció, que mor com un pollet. Ni tan sols, de vegades, passa febre: al contrari, va morint fred i més fred. Morts que són, uns es tornen morats, essent així que en vida cap indicació hi havia de tal color en la pell; altres resten blancs, encara que passin hores i més hores.

La malaltia, en els porcs de cria, pren tres caràcters ben definits: l'entèric o de budells, el pulmonar i el cerebral. Com pot endevinar-se, l'entèric és precisament ço que tothom considera com un còlera, per haver-hi generalment diarrea sanguinosa o bé de caràcters pestosos indubtables, apareixent les excrecions conjuntes amb desferres de teixits epitelials o mucosos despresos dels budells. Sol haver-hi febre alta de 41°5 (que baixa ràpidament a 35° quan la mucosa del budell ha estat preparada) i sobrevenir fortes hemorràgies. No és difícil, en aquests casos, trobar plagues crostoses, purulentes, en els budells; com tampoc ho és veure aparèixer a la pell com una falsa verola que a poc a poc s'estén, i deixa el bestiar fet una misèria a la nostra vista. La mort no es fa esperar mai: només retarda quan la benignitat de la invasió va acompanyada d'ésser molt potent la salut del bestiar atacat.

Generalment la malaltia dura tres o quatre dies, i tampoc és estrany veure morir molt bestiar dintre el curt terme de vint-i-quatre hores. Això és conseqüència de la ràpida absorció de toxines i transmissió als centres nerviosos; i succeeix que els fenòmens simptomàtics es succeeixen ràpidament morint el porc malalt com un tetanitzat.

La forma pulmonar és, al començament, sorda, difícil d'apreciar per als poc pràctics: qui no s'hi hagi trobat mai, necessita, moltes vegades, valer-se de l'autòpsia. La febre inicial és sempre de 41° a 41'5. El bestiar jeu com abandonat, a la força del destí; una respiració fatigosa salta a la nostra vista; i el cor es mou donant un impuls molt fort i continuadíssim, que fa que el pit i el ventre operin com una sola cosa, de la mateixa manera que una manxa. Sol haver-hi restrenyiment molt tenaç, contra el qual no hi ha purga que valgui, a l'ensemps que una manca completa d'urinació: no és estrany passar quatre i cinc dies sense veure aparèixer aquestes excrecions.

No cal dir la transformació que s'opera en la color de la pell, majorment en llocs com les orelles, on la circulació venosa es fa molt manifesta a la nostra vista. La desgana és absoluta, i així sobrevenen, al cap de tres o quatre dies, les manifestacions d'intoxicació cerebral, morint el bestiar amb una temperatura de 42°, tremolor general i una fredor intensa a les orelles i cames. L'autòpsia ens donarà a conèixer un pulmó de color viola, morat, sense hipertròfia. El talleu, i surt una sang negra com tinta; feu la mateixa operació al cor, i observareu iguals fenòmens. Al cap de poques hores el porc

mort és ben negre. En canvi en la forma entèrica triga més: he vist lletons, i fins garrins de cinc mesos, no tornar-se morats ni negres fins al cap de quaranta vuit hores.

La forma cerebral és més traïdora, no avisa ningú: ni pràctics ni aprenents. Esclata el mal, ràpidament es propaga, i, cada cap afectat, en poques hores és mor. Generalment la gent pren això per accidents. En aquest cas pot fer-se notar que quan hi ha febre (cosa que es pot comprovar al primer senyal de vèrtigen, o en deixar de menjar; un porc, un sol cop) no es tractarà de cap mena de mielititis o de raquitisme medul·lar, i, per la temporada de l'any, tampoc creurem en congestions cerebrals, sinó que hem de pensar en el tifus de cap.

En resum, aquestes tres formes, que apareixen més notablement en els porcs de cria, encara que sembli que es deslliguen, són per a mi una sola cosa. He observat que el fet de morir-se tot el bestiar, sense excepció, té grandíssima semblança al de la mort per intoxicació cerebral. Podrà començar-se distintament, segons la porta d'entrada de l'invasor; però al cap de poques hores, l'endemà, passats tres dies, etc., tot va a parar a la mateixa cosa: la mort per emmetzinament dels centres nerviosos. En el còlera, jamai he vist la mort deguda a perforació del budell: és un cas molt rar. En la pulmonia infecciosa, no es veu mai la causa de la mort en el pulmó: quan es demostra el contrari, és deguda a un altre procés molt llarg de contar i l'origen del qual no té res que veure amb el tifus.

En el bestiar adult, el de cria o bé l'engreixat, es troben també aquestes mateixes causes i conseqüències: la desgana, la febre, el defalliment nerviós ràpid, la feridura, el caminar de tort, la diarrea, el restrenyiment, la falta d'urinació, etc., etc. Podem concretar dient: siguin els símptomes els que es vulgui, hi hagi o no el desordre psíquic del bestiar, la sola orientació del mal i son fet propagador intensiu; sense esperar que es manifestin baixes, hem de creure que domina la pesta septicèmica en el bestiar, i, per consegüent, no tenim altre camí de solució que anar a practicar la immunització preventiva, amb sèrum, als sans, i la immunització curativa als malats, també amb sèrum específic.

JOSEP SÉCULI ROCA

Gavà, 12 novembre 1918

(Prohibida la reproducció)

La secada i la vinya en l'any actual

L'ANY 1918 ha estat a propòsit per a estudiar les distintes varietats de vinya des del punt de vista de llur resistència a la secada.

El règim de pluges ha estat tan anormal que és precís remuntar-se a molts anys endarrera per a trobar-ne un de semblant.

La pluja caiguda durant el període de la vegetació de la vinya, en el Penedès, del 1.^r d'Abril a 1.^r d'octubre, fou la següent:

Mesos	Nombre de mil·límetres	Nombre de dies de pluja
Abril (1918).	30'5	13
Maig	22'5	7
Juny	12'5	8
Juliol	6'5	3
Agost.	3'0	3
Setembre	9'5	5
	84'5	39

Tan poca quantitat d'aigua resultà insuficient per a les necessitats de transpiració de la planta; i si aquesta pogué desenrotllar-se, fou gràcies a la humitat acumulada a la terra els mesos anteriors, puix que, durant el període de repòs, el pluviòmetre proporcionà les següents dades:

Mesos	Nombre de mil·límetres	Nombre de dies de pluja
Octubre (1917).	4'5	3
Novembre	46'0	3
Desembre	213'5	12
Gener (1918)	13'5	6
Febrer	2'5	2
Març	155'0	12
	435'0	38

Per a jutgar millor la valor dels nombres exposats, comparem la pluja de què ha pogut aprofitar-se enguany la vinya, durant el seu període vegetatiu, amb la que caigué en el mateix temps del passat any 1917, que fou la següent:

Mesos	Nombre de mil·límetres	Nombre de dies de pluja
Abril (1917).	65'5	6
Maig	52'5	10
Juny	36'5	7
Juliol	57'0	3
Agost.	39'5	5
Setembre	44'5	5
	305'5	36

El dit any, l'humitat de què pogué disposar la vinya des de la brotada fins a la maduració, fou, no obstant, superior a la normal. El terme mitjà de pluja caiguda des d'abril fins a acabar setembre, els anys 1888 a 1916, dintre la comarca del Penedès (segons dades recollides per l'estudiós vilafranquí don Pere Alegret, mort fa poc, i per l'Estació Enològica des que està muntat aquest servei), és el que es consigna a continuació:

Mesos	Nombre de mil·límetres
Abril (1888 a 1916)	53'0
Maig	57'0
Juny	43'0
Juliol	24'5
Agost	21'4
Setembre	64'3
	263'2

Revisant les susdites dades meteorològiques resulta que, en un període de trenta anys, l'any actual sols fou comparable amb el 1893, puix que l'aigua caiguda des d'abril a setembre fou de 59 mil·límetres, de la següent manera:

Mesos	Nombre de mil·límetres	Nombre de dies de pluja
Abril (1893)	4'0	3
Maig	8'3	5
Juny	15'0	5
Juliol	9'4	6
Agost	7'5	3
Setembre	15'4	10
	59'6	32

Dintre el present segle, l'any que més s'assembla a l'actual és el 1904, la característica pluviomètrica del qual, des d'abril a setembre fou la següent;

Mesos	Nombre de mil·límetres	Nombre de dies de pluja
Abril (1904)	28'0	2
Maig	6'5	1
Juny	37'0	5
Juliol	3'0	1
Agost	11'5	3
Setembre	31'0	4
	117'0	16

Tots els anys restants beneficiaren de pluges més importants durant els mateixos períodes: com es veu, l'any 1918 és dels excepcionals. No és d'estranyar, doncs, que els viticultors s'hagin queixat d'una secada que ha determinat la reducció de la collita arreu d'Espanya, exceptuant comptades localitats.

No totes les varietats de vinya s'han comportat igualment amb relació a la dita secada.

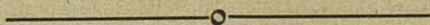
A fi de tenir dades sobre aquest particular, l'Enoiògica de Vilafranca ha fet estudis relatius a aquest tema sobre les diferents classes de ceps que es cultiven a la seva vinya d'experimentació, i durant l'època de collita, s'ha fixat en l'aspecte que oferia la planta, tan en la seva part foliàcia com en els seus fruits. Mentre que en unes varietats s'assecaven les fulles de la part inferior i el gra del raïm quedava molt petit, en altres aquests caràcters es manifestaven en graus més atenuats, arribant en algunes, com per exemple el Subirat Parent, a fer-se a penes perceptibles, essent llur vegetació com en anys normals.

És de advertir que el sòl de la vinya d'experimentació és de poca fondària, i el terreny de classe inferior, millorat únicament pel cultiu intensiu que es practica d'alguns anys ençà. Les dites circumstàncies han ben demostrat el grau de resistència a la secada de les varietats plantades en l'esmentada vinya; ço que permet establir la següent escala de resistència:

Varietats	Número d'ordre
Subirat Parent.	1 (Màxima resistència)
Parellada.	2
Xarel·lo	3
Aramon francès	4
Tempranillo	5
Sumoll	6
Macabeu	7
Garnatxa	8
Trepat	9
Carinyena	10
Pansé.	11
H.	12
Morastell	13 (Mínima resistència)

Aquestes classes de ceps, empeltades sobre peus americans diversos, oferien al mateix temps variants de resistència a la secada, influïdes també pels dits peus. Per no ésser els mateixos tots els empelts, no hi ha hagut ocasió de fer comparacions precises des d'aquest punt de vista, les quals haurien de resultar segurament interessants.

CRISTÓFOL MESTRE

Folklore de la Pagesia

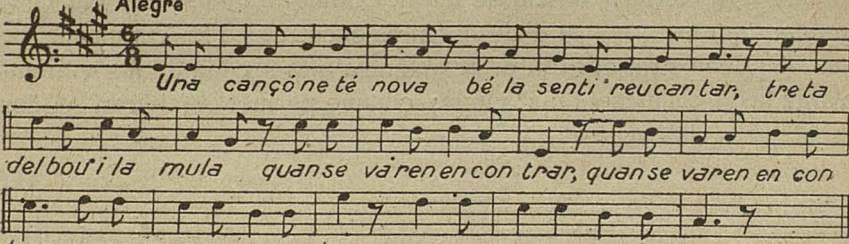
(Continuació)

Finalment, posarem un romanso, en el qual, mitjançant tres auxiliars del pagès dels quals hem parlat fins ara, i a semblança de les faules, es desenrotlla un cas humà perquè en traguem una conseqüència moral que be podríem dir que s'enclou en aquest proverbi:

188. — Festes me fas;
no me'n solies fer:
o m'has enganyat,
o m'has de menester.

EL BOU I LA MULA

Alegre

*Una cançó ne té nova bé la senti'reu cantar, treta
del bou i la mula quan se varen en con trar, quan se varen en con
trar, quan se va ren en con trar, quan se va ren en con trar.*

189. — Una cançoneta nova
bé la sentireu cantar,
treta del bou i la mula
quan se varen encontrar.
Quan lo bou per ses desgràcies
a casa seva va anar,
al ser al peu de la porta
més de tres quarts va trucar.
— No sé per quin cap m'ho prenga
ni per quin cap ho pendré:
o bé se n'és adormida
o tindrà algun forastè. —
Ja te n'hi obre la porta.
— Entra, entra, el meu marit.
¡Quina por que n'he tinguda,
tota soleta en el llit! —
Ja li allarga la cadira.
— Ai! Descansa, mon marit. —
Diu: — Vet-en aquí la pipa
per poguer-ne fumà un xic.
— Lo carinyo que ara em gastes
no me'l solies gastar:
ara te'n conec, la maula,
que em volies enganyar. —
Amb lo llum que ella portava
va mirar sota del llit,

i el burro que ella hi tenia
 s'estava tot arrupit.
 De ganivets, se'n tiraren
 fins a voler-se matar,
 i luego lo pobre burro
 perió li va demanar.
 — Ai, bou! Si tu me'n perdones
 i si me'n deixes està,
 del regiment de Banyoles
 te'n faré ser capità;
 i si et portes com un home
 i aixís com mana la llei,
 luego et vindrà la patenta
 per a ser-ne coronel.

* * *

Podria encara escriure de com és popular el nom del ruc en el nostre llenguatge i en els nostres costums; podria retreure els jocs de la infància. *Arri, ruquet... Un ruquet tan valent...*, etc.; podria parlar d'exemplars immortalitzats en la història, com la somera de Baalam; podria contar la faula famosa de *L'ase d'or*, d'Apulei, de la qual és protagonista un ruc; però farà més gràcia al lector la rondalla basada en aquesta dita:

190. — Si vols estar calent,
 posa't el ruc al llit.

VALERI SERRA I BOLDÚ

(Seguirà)

INFORMACIÓ VINÍCOLA

Si malaventuradament per al cronista s'hagué d'interrompre aquesta secció en el darrer número, sortosament per als nostres llegidors la cosa no ha valgut pas la pena, car els fets i situacions vénen en un sentit de ben migrat avançament perquè hi hagi esdeveniments novíssims que puguin interessar.

La situació estacionària del mercat vínic quant a preus, s'és tan sols mostrat francament persistent pel que es refereix a demandes i compres realitzades; i això, com tenim dit, significa que el comerç preveu una més franca orientació vers la reacció que tantíssim ha costat de produir-se.

A què serà deguda aquesta tendència? Diríem que a la major estabilitat en els centres de contractació estrangers amb motiu de la cessació de la lluita, que ha repercutit en el millorament de les valors fiduciàries i en el planeig de pròrroga o renovació dels tractats comercials que teníem establerts, per més que amb ben curta aplicació efectiva. Ara és moment propici, si bé no ho és encara per a les grans activitats, que iran desenrotllant-se mitjançant el decurs del

temps fins a les collites vinents, poc prometedores de normalitats productores.

La reacció que iniciava Cette admetent els vagons *foudres* vers París, s'ha hagut de suspendre; però no per això han deixat de transportar-se regulars partides de vi per la via marítima.

Amb tot, aquesta petita mostra de paralització la creuríem deguda a la basculació que experimentaren els canvis, que d'una alça especulativa esdevingueren a un curs més lògic; car estem encara torça distants de la normalitat, la qual vindrà a produir-se quan les nostres importacions obliguin a situar valors a l'estranger en pagament de les mercaderies comprades, i aquestes fins a tert punt es compensin amb l'excés d'exportació que avui fem de determinats articles. Així fou com el comerç estranger, aprofitant l'alça d'especulació, volgué, a son torn, estalviar-se un 4 o 5 per 100 en les compres que, més tardanament fetes, s'imposaria.

Bé és de veure, però, com actuen ja els centres de comerç veient propera la represa dels tractats, i d'una manera especial caldrà que els vinyaters no perdem de vista la nota que la Cambra de Comerç d'Espanya a París ha fet a mans del president del Consell, i d'una manera assenyalada el paràgraf quart de la base segona i quarta, que textualment diu: «S'haurà d'ampliar tant com es pugui la llista dels productes admesos en intercanvi, i particularment els vins, sollicitant del Govern francès que autoritzi la importació a França d'una quantitat mensual mínima de mig milió d'hectolitres de vi.

Si el mercat mundial estigués pletòric d'aquesta mercaderia, creuríem que la petició eixia de les proporcions raonables; però, com que els fets demostren la curtesa de producte en front de les necessitats, la cosa ja ens sembla ben acceptable, tant més en raó de la reducció aconseguida, en el tipus de l'interès reduït, pel consorci bancari espanyol. Això portarà, quasi segurament, la represa dels convenis comercials que finirien el 31 d'aquest mes i que, amb els aventatges esmentats, es molt més que probable que perderien, i fins aventatjosament per a nosaltres.

Quelcom se'n respira i trasllueix de les transaccions actuals, fermes i consistents, i amb franques sortides de cellers encara no del tot abocats a l'afluixament de bótes i tines, en espera d'una situació més francament concreta.

Els mercats nacionals mostren uns preus, si no d'aventatge, almenys de defensa, car ens trobem entre les pessetes 1'70 i 1'55 segons capa, grau i paladar per hectolitre i a la propietat.

Poc viurà qui no ho vegi, solem dir: i, així, si finit aquest any ens trobem amb la pròrroga dels convenis comercials, bé podrem prometre'ns els vinyaters unes negociacions sobre el nostres vins que de temps mereixíem tant com les esperançavem i ens les prometi-
tiem.

P.-J. LLORT

INFORMACIÓ

Es parla, a la comarca del Vallès, de la constitució d'una Cooperativa per a la venda de blat a Barcelona, anunciant-se una tanda de conferències per la rodalia, que començaran el diumenge dia 29, en els pobles de Parets i Montmeló, a càrrec del director d'Agricultura de la Mancomunitat de Catalunya.

— Les conferències que, formant part del Curset de Terra Campa de Berga, s'han donat en aquesta població, han estat força concorregudes, especialment les que, dedicades a la dona, ha donat el nostre col·laborador senyor Castelló, que foren entusiàsticament aplaudides.

— Els dies 13 i 14 passats, el senyor Castelló donà conferències sobre l'aviaram en el Sindicat Agrícola de Balaguer.

— El Sindicat Agrícola de Cambrils porta endavant la idea d'edificar son Celler cooperatiu. A aquest fi ha demanat a la Mancomunitat de Catalunya el personal tècnic per a estudiar la millor disposició enològica d'aquesta organització.

— Ha quedat constituïda la Junta organitzadora de la Fassina Comarcal del Vallès, la qual està formada pels senyors següents: Tomàs Parellada, president del Centre Comarcal; Sebastià Ferrer Rosés, vice-president de la mateixa entitat; Agustí Armengol, vocal del repetit Centre; Joan Renom, delegat per Ripollet; Domènec Fatjó, delegat per Sardanyola.

— Ha tornat de la seva excursió a Lleida i Tarragona el cap d'Arbres Fruïters, senyor Matons, havent recorregut els Camps experimentals d'Ibars d'Urgell, Bellver, Maldà, Tarragona, Borges Blanques i Alió. En tots ha quedat ja plantejada la sèrie d'assaigs a fer.

— El resultat de la vinificació cooperativa feta, a aquesta collita darrera, a Falset, sembla haver convençut tots aquells vinyaters de la necessitat d'anar immediatament a la construcció del Celler cooperatiu, els treballs preparatoris del qual es troben força avançats. Realment, quan una entitat arriba a treballar 14,000 cargues de verema, se li fa molt difícil practicar-ho amb els mitjans antics.

— El dissabte i diumenge 20 i 21 del corrent, don Josep M.ª Valls donarà en el Centre Nacionalista de Llansà unes conferències sobre la conveniència d'anar, en aquella comarca, a altres conreus que el de la vinya.

— El passat diumenge tingué lloc la Junta general del Sindicat Vitícola Comarcal de Martorell, en la qual es prengué per unanimitat l'acord de crear la Secció d'Assegurances Agrícoles, la Caixa de Préstecs i Estalvis, i la Secció de Primeres matèries per a l'agricultura. Foren reelegits els senyors Valls, Sucarrats i Svart, que, segons sorteig, havien d'acabar, i foren expulsats del Sindicat alguns (ben pocs) individus que, faltant al Reglament, no remeteren llurs brises a la societat. Així mateix es donà compte d'haver-se començat els assaigs per a l'aprofitament dels baixos del vi que en tants i tants pobles es venen a preus irrisoris. La reunió, que tingué lloc en el cinema Millar, fou extraordinàriament concorreguda.

— Com havia de succeir naturalment, és un fet la creació de la Fassina Cooperativa de la Costa de Llevant, que per manca de temps no fou possible bastir l'any darrer i la conseqüència de la qual impossibilitat fou el preu irrisori a què s'ha pagat la brisa d'aquelles comarques, que oscil·la entre 0'80 i 1'80 pessetes els 100 quilos.

— Ens diuen que en el Sindicat Catòlic de Santa Coloma de Queralt, d'acord amb el Celler cooperatiu de Rocafort de Queralt, s'està muntant una Secció de venda de vins. Gràcies a això, es podrà servir al públic millor vi i a més bon preu.

— Quin ha d'ésser el camí a seguir, ens ho ensenya una lletra que rebem d'un vinyater de la comarca de Martorell, en la qual es dóna compte de la puja del preu de les mares, que passà, de 12 pessetes carga, a 16 i 17, el mateix dia que es feu públic que el Sindicat de Martorell anava a començar els estudis d'aquest aprofitament. En veritat, als preus que s'ha pagat la brisa en aquella comarca, hom no pot explicar-se que les mares, que al cap i a la fi donen alcohol i tartrà, com la brisa, puguin ésser pagades solament a 8 i a 12 pessetes càrrega, com des de Rubí i altres pobles ens escriuen.

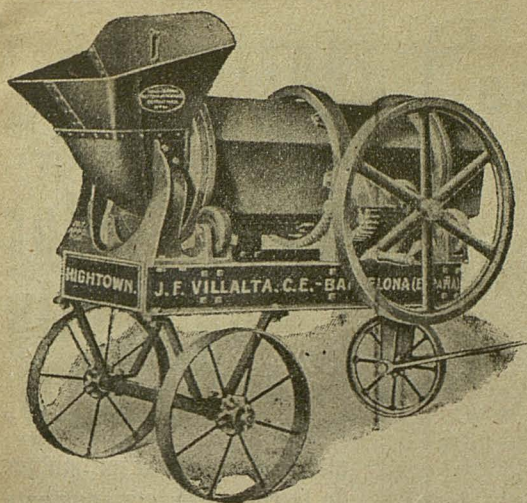
— Aprofitant la seva estada a Berga, el cap de Terra Campa senyor Casalló ha visitat els Camps experimentals d'Avià i Sampedor, així com els de Sabadell i Palautordera, començant les tasques dels assaigs sobre cereals i farratges a fer en aquestes comarques.

— Han començat, a les aules de l'Escola Superior d'Agricultura, els Cursets especialitzats d'Olis, de Geologia, d'Hidràulica agrícola i d'Indústries d'aprofitament de boscos, així com de Degustació de vins. És altament encoratjador el nombre d'alumnes que en alguns d'aquests Cursets s'han matriculat, ço que ens demostra l'afany de cultura que sent el nostre poble. Poder assistir a unes pràctiques i conferències, visitar instal·lacions sols dedicant-hi algunes hores durant un mes, és una pràctica comoditat que el país agricultor deu a la Mancomunitat de Catalunya.

CONSULTORI

En aquesta secció es respondrà a totes les consultes que facin els senyors subscriptors indicant el número de subscripció

N. S., Terrassa.—Té molta raó en ço que diu de que també es tindria que fer una campanya de cultura femenina, ja que cada jorn es veu menys el bonic i interessant tipus de la pagesa catalana. Aquesta ha de tenir un recull de coneixements que no sols li serviran per atendre les necessitats urgents que es poden presentar en una masia, sinó també coneixements que la facin apte per a dedicar-se a les petites indústries; tan floreixents en altre temps i sembla abandonades avui. Ens proposem dedicar-nos especialment d'això, tal com vostè desitja, en uns articles que properament publicarà aquesta Revista.—J. A. M.

Màquina MESCLADORA de Morter (ciments, arenes, etc.) moguda a braç o a força motriç

Màquines i Motllos
per a fer: **Blocs,**
Maons, Colum-
nes, Cornises i
altres objectes d'or-
namentació amb ci-
ment i arena

També **Màquines,**
Forns, Accessori-
ris, etc., per a fer
Rajoles, Teules,
Totxos, Maons
(plens i foradats),
Tuberies, etc.,
a base de terres
o argiles

Estudis i Projectes

J. F. VILLALTA C. E. (Apartat de Correus) BARCELONA

ARBRES

Selecció d'arbres per a
re població de riberals.

PLANÇONS DE POLLS BORDILS

reconeguts en el XIV Con-
grés de la Federació Agrí-
cola Catalano-Balear, com
una de les classes de pol-
llancs de major producció.

Carolines, Plàtans,
Acàcies, Albes i Po-
llancs de totes classes.

Miquel Bosch Batlle: BORDILS (Girona)

Bàscules caixes per a cabals Pibernat

Parlament, 9
Barcelona

Agricultors!

Empleeu juntament amb els
adobs químics o orgànics el

Fertilitzador Radiactiu H. B. C.

que és un poderós estimulants
de la vegetació que augmenta
les collites considerablement

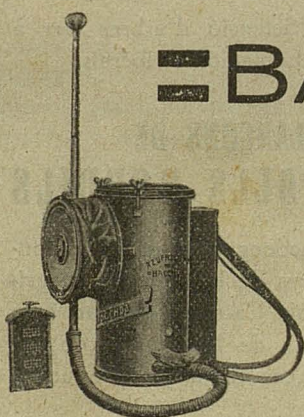
Agència general per a Espanya del FERTI-
LITZADOR RADIACTIU H. B. C., Bruch,
núm. 42 : Barcelona. — De venda en les
principals cases d'adobs d'Espanya.

Marca registrada

=BACCHUS=

(PATENT)

Ensofradora
i Sulfatadora
LES MILLORS DEL MON

CONSTRUCTOR; C. CIVIL
Carrer Alfonso XII, 66
Teléfon G 932
BARCELONA

Reparacions i peces de re-
canvi en tots els sistemes
d'aparells de sulfatar

DEMANI'S CATÁLEG

